

Не е чудно дѣто въ Европа бѣха зели да мислятъ че гръцкый элементъ достига до Дунава и дори до сръбскитѣ граници. Това става явно най-добрѣ отъ «гръцкый проектъ» на царица Екатерина II. Россия трѣбало да придобие на сѣверъ черноморското крайбрѣжие, Австрия да получи Босна и Сърбия, Влашко и Молдова щѣли да останѣтъ независими княжества. Въ останалата Европейска Турция и въ гръцкитѣ острови щѣло да се възобнови Византийското царство съ конституция като Английската и царь щѣлъ билъ да стане рускый великый князь Константинъ.

Но елинизацията, която се усилваше, распали послѣднитѣ до тогасъ неизгаснали искри на старобългарското родолюбие. Въ 1762 год. монахъ Паисий, родомъ отъ Самоковското епископство (въ което се намира старославний Рилскый мѣнастирь, който никогашъ не е лизневѣрилъ Българската народность), въ лесоветѣ на Светата Атонска гора въ Зографскый мѣнастирь написалъ «История на Славяно-Българскый народъ, за народитѣ за цариетѣ и светиитѣ Български.» Съ тая кратка патриотическа история, събрана отъ нѣколко книги и рѣкописи, захваща се народното Българско движение. Съ пламенни слова Паисий се обръща противъ отпадничитѣ, които се срамуватъ за Българското си име и предпочитатъ да говорятъ гръцки, като казватъ че сѣ Гръци; открива на Българитѣ тѣхното минжло и имъ напомнюва че тѣ първи се покрѣстиха, най-добри земи си усвоиха и че първитѣ славянски светии сѣ произлѣзли отъ Българскыйтъ родъ. Съ голѣма скърбъ се обръща противъ гръцкитѣ еписко-